

Ljubljana, 16.2.2022

**ZAPISNIK POSVETOVANJA ZDUS Z DU V PZDU SEVERNE PRIMORSKE
ki je potekalo v sredo, 16.2.2022 ob 9. uri v spletnem okolju Zoom**

Posvetovanje je potekalo pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav d.d.

Prisotni s strani ZDUS: Predsednik Janez Sušnik, podpredsednica Vera Pečnik, podpredsednica Jožica Puhar, tajnik Nika Antolašič in koordinatorka projekta Mateja Strašek.

Prisotni s strani DU v PZDU Severne Primorske:

PZDU Severne Primorske	Zlatko Martin Marušič
DU Ajdovščina	Maksimilijan Marc
DU Nova Gorica	Elda Pavlin
DU Kanal	Franc Komac
DU Cerčno	Zdenka Verbič Makuc
DU Prvačina	Janko Krušič
DU Idrija	Vanja Leskovec

Po uvodnem pozdravu je razprava potekala po dnevnem redu:

1. Pozdrav in nagovor – predsednik PZDU

Zlatko Martin Marušič (PZDU Severne Primorske) je pozdravil prisotne. Aktivnosti so v letu 2021 v DU tekale, na nivoju PZDU so imeli posvetovanje z obrtniki, vse ostalo pa je zaradi covid ukrepov odpadlo. Tisti, ki so na podeželju, so starost razmeroma dobro preživeli. Leto je šlo mimo, pravzaprav dve in prepričan je, da bomo imeli od pomladi srečanja tako kot pred korono. Zahvalil se je programu Starejši za starejše za vse aktivnosti, tudi DU, ki programa ne izvajajo, a imajo posameznike, ki so v tem času skrbeli za pomoči potrebne starejše.

2. Vloga ZDUS, PZDU in DU in namen srečanja - predsednik ZDUS

Janez Sušnik je pozdravil prisotne. Ocenili smo, da je tovrstno srečanje pomembno, da se pogovorimo o dejavnostih DU in izzivih, s katerimi se soočajo. Danes je delovanje v DU popolnoma drugačno kot pred desetletji. Delujejo skladno s programom, ki je prilagojen potrebam članov. DU se vključujejo v PZDU, te pa v ZDUS. ZDUS ima pomembno poslanstvo in je usmerjeno zlasti na področje izboljševanja gmotnega položaja, socialno zdravstvenega področja, bivanjskega standarda in humanitarno delovanje ter tudi mednarodno delovanje. Redno zasledujemo, kaj se na zakonodajnem področju spreminja. Naše zadnje aktivnosti so bile usmerjene v izboljšanje gmotnega položaja, izredno in redno uskladitev, solidarnostni dodatek, podpora za energetske bon – ki je nekoliko diskriminatoren. Dolgo smo se ukvarjali s področjem dolgotrajne oskrbe, sprejet je, a je potreben dopolnitev. Izpostavil je prizadevanja pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje dejavnosti rekreacije, športa in kulture. Pri tem je

povedal, da smo preko NSi uspeli vložiti dopolnitev ZPIZ-2 z novim 142.a členom, ki bi nam zagotovil sredstva z zakonom. V zvezi z delovanjem organizacije je povedal, da si prizadevamo, da bi za to prav tako bilo potrebno urediti sistemsko financiranje. Naš predlog zasleduje način financiranja sorodnih organizacij v državah naše nekdanje skupne države. Vsi upokojenci bi tako prispevali 1 EUR na letni ravni za delovanje organizacije. Poudaril je, da si prizadevamo za izboljšanje položaja vseh upokojencev, ne le članov.

3. Pomen programa Starejši za starejše v ZDUS, PZDU in DU – podpredsednica ZDUS

Vera Pečnik je pozdravila prisotne. Zahvalila se je za vse delo, ne zgolj v programu Starejši za starejše za vso pomoč ranljivi skupini. Na zadnjem skupnem srečanju se ji je zdelo, da je predsednik res lepo pozdravil, da se vidi da program pozna in da se to dela z dušo. Poudarila je, da mora biti predsednik PZDU podpora DU, predvsem pa pokrajinski koordinatorki, le-ta naprej DU koordinatorem in prostovoljcem. Od 30 DU je 13 DU vključenih v program. V razmislek je dala, naj se priključijo tudi druga DU. Program je vreden toliko, kolikor je nudene pomoči znotraj njega. Izpostavila je oskrbo na daljavo (e-oskrba) in nagovorila s prošnjo, da bodo pomagali poiskati tiste ljudi, ki tovrstno pomoč potrebujejo. V tem delu bodo uporabniki prejeli brezplačno napravo, ki jih bo dve leti spremljala. Prizadevati pa si moramo tudi, da bo ta storitev, kot v nekaterih evropskih državah, dostopna na recept.

4. Razno

a) Upad članstva

Janez Sušnik je povedal, da nam je zadnji dve leti članstvo upadalo tudi zaradi korone. Nekaj je tudi sicer naravnega odliva in izstopov. Pristopov je bilo manj, zlasti na račun manj ali nič aktivnosti v DU. Upamo, da se bodo aktivnosti vrnile nazaj na prvotni nivo. Poleg tega je tu potreben tudi zgled ZDUS. Včasih dobimo tudi apele DU, da premalo naredimo za člane.

b) Članarina ZDUS in PZDU

Janez Sušnik je povedal, da je z upadom članstva posledično tudi manj članarine. PZDU ima poravnano članarino v 92 %. Članarina znaša 0,50 EUR za ZDUS in 0,50 EUR za PZDU. Slabih 6.000 EUR članarine je bilo poravnane, za aktivnosti pa smo zagotovili slabega tisočaka manj za dejavnosti DU oz. PZDU.

c) DMS – Dnevi medgeneracijskega sožitja 2022

Janez Sušnik je povedal, da prireditve bo konec maja, v začetku junija. Prvi dan bo namenjen strokovnemu programu s povezovalno temo bivanjski standard in oskrba. Drugi dan bo Dan ZDUS s podelitvijo priznanj najbolj aktivnim DU.

d) *IKT analiza za posamezno PZDU in ugotovitve, informacija o projektih*

Jožica Puhar je povedala, da smo se pri pripravi programa za leto 2022 usmerili na področje izobraževanja, ki smo ga v preteklosti nekoliko zanemarili. Dobro sicer poteka izobraževanje na programu Starejši za starejše. Za digitalizacijo, za uporabo sodobnih informacijskih komunikacijskih tehnologij. Ker smo s podatki s tega področja slabo opremljeni in ob zavedanju, da se moramo na tem področju usposobiti, moramo k temu pristopiti, če želimo biti vključeni v ta način življenja. Veliko dejavnosti je dostopnih v e-okolju, npr, zdravstvo, uprava, bančništvo. Zato smo pripravili tudi poseben vprašalnik. Dobili smo kar dobre podatke. Ugotavlja, da so DU dobro opremljena, imajo tudi internetno povezavo, da so se tudi izobraževali. Ne pričakujejo nekih predlogov in programov s strani ZDUS. Okrog 30 % DU se na pobudo in vprašanja ni odzvalo, kar pomeni, da bi bilo treba s strani PZDU preveriti, kaj je z DU, ki se niso odzvala. Prizadevamo si pridobiti tiste posameznike, ki so se pripravljene usposobiti na tem področju. Podprli smo Zakon o digitalni vključenosti, tam imamo sicer tudi nekatere pripombe. Ugotavljamo, da je veliko nerazumevanja glede digitalnega bona, do katerega bodo upravičenci prišli le preko izobraževalni ustanov (za te bo tudi poseben razpis). Na MJU smo dobili projekt Digitalno vključeni, kjer bomo izdelali platformo, imeli bomo tudi različna usposabljanja. Meni, da je področje digitalizacije in izobraževanja velikega pomena, ker se brez znanja starejši težko vključujemo v družbo.

Vera Pečnik je dopolnila samo, da ne bo pomote, da bo izobraževanje v programu Starejši za starejše potekalo nemoteno kot doslej.

e) *Zagovorništvo pravic starejših in vpliv na odločevalce*

Jožica Puhar je povedala, da je že iz uvodne razprave razvidno, da ZDUS skrbi za položaj in napredek članstva, druga funkcija pa je zagovorništvo vseh starejših na področjih, ki so zanje pomembna. Pri funkciji zagovorništva moramo ugotoviti, da smo najboljši zagovorniki sami sebi. Na področju delovanja ZDUS zagovarjamo pravice pri vseh državnih organih, vladnih resorjih, vključujemo se v obravnavo zakonodaje in dajemo pripombe. Dodala je, da sodelujemo z Varuhom človekovih pravic in Zagovornikom načela enakosti se povezujemo tudi z mrežami drugih organizacij starejših in tistimi, ki delajo tudi za starejše. Naše ugotovitve in sugestije prenašamo tudi na nivo Evrope. Smo člani Age platform in EURAG ter pridruženi člani Eurocarers. Sodelujemo tudi z drugimi mrežami - Help Age, v odprti delovni skupini za staranje pri Združenih narodih, mreži EAPN (področje revščine), pri Evropsko socialni komisiji pri Združenih narodih. Letos bomo spremljali uresničevanje Madridskega načrta za starejše in Lizbonske deklaracije. Vključujemo se v izvrševanje trajnostnih ciljev ipd. Sodelovali smo pri Resoluciji izobraževanja odraslih, svoje predloge smo dali pri dokumentih za odpornost, letos smo dali pripombe tudi na Izhodišča za uresničevanje kohezijske politike 2021-2027. Vključujemo se v obravnavo vseh tistih dokumentov, ki posegajo na položaj starejših in zlasti upokojencev. Pomembno je tudi medgeneracijsko sodelovanje. Lani smo izvedli odmevno mednarodno konferenco o človekovih pravic, staranju in preprečevanju starizma in v tem okviru tudi dali pobudo v evropski prostor. Tako sodelujemo pri kreiranju politik, ki kasneje skozi priporočila in sprejete dokumente vplivajo na naše življenje.

5. Beseda predsednikov DU

Janko Krušič (DU Prvačina) meni, da se DU verjetno ukvarjajo z istimi stvarmi. Sami imajo družabni, kulturni program, izlete in šport. Sodelujejo z ostalimi društvi v lokalnem okolju. Digitalno izobraževanje so začeli izvajati že leta 2015 in v tem času je bilo organiziranih okrog 100 tečajev. Nekateri so se udeležili enkrat, drugi večkrat. Odziv je bil kar dober. Pohvalil je LU Ajdovščina in Nova Gorica, ki sta te tečaje razpisali. Zadnje dve leti je bilo organiziranje dogodkov na splošno okrnjeno. Predvsem predlani so naredili manj. Glede ZDUS vidijo, da se trudimo z vplivom na sprejem predpisov, ki so v prid upokojencev, misli pa, da bi to moralo biti bolj predstavljeno javnosti, upokojencem, saj se večkrat pojavljajo vprašanja, kaj ZDUS dela in meni, da bi moral biti ZDUS boljše predstavljen širši javnosti.

Zdenka Verbič Makuc (DU Cerčno) je vesela srečanja in se prvič vključuje na tak način. Upa, da je slabo obdobje mimo in se bo začelo sedaj drugače živeti v naši družbi. Niso obupali, skušajo biti aktivni kolikor je mogoče. Lani je bilo kar nekaj osipa članstva. So optimistični, saj jih ljudje kontaktirajo, kdaj bodo aktivnosti. Delajo po sekcijah – od likovne, literarne, ročna dela, izletništvo, pohodi, rekreacija, koristijo tudi hotelski bazen v Delfinu, imajo predavanja (zdravstvo, varstvo v prometu), imajo predstavitve knjig in potopisov. Izvajajo program Starejši za starejše, kjer meni, da so, ne glede na situacijo, zelo aktivni in povezani. V programu so naredili velik korak, ko so organizirali pred dvema letoma srečanje prostovoljcev iz programa, prišlo je tudi vodstvo PZDU in ZDUS in so takrat pokazali, da ta povezava deluje. Pomembno je, da delujejo in so prisotni med ljudmi. Pri programu je poudarila, da bi ljudje radi vedeli, kaj delajo ZDUS, PZDU in DU in kakšne povezave imamo.

Franc Koman (DU Kanal) je glede programa DU na kratko povzel, da se je bilo potrebno prilagoditi razmeram. Delo s starejšimi je glavno poslanstvo DU in so program Starejši za starejše izvajali in se prilagodili razmeram. Ugotovili so, da so program 100 % izpolnili. Vključili so tudi 3 nove prostovoljke. Vključevali so se tudi v druge pobude in akcije. Pripravili so srečanje jubilarov, za nekatere pa so pripravili darila, ki so jih poverjeniki koncem leta tudi razdelili. Poleg so bila priložena tudi voščila. Pripravili so tudi srečanje članov. Med poletjem so organizirali enodnevna kopanja in dopustovanja preko agencije. Lani so tri članice dopolnile 100 let in so se povezali z lokalno in krajevno skupnostjo ter so skupaj obiskali jubilarke in jih obdarili. Na področju športa so pripravili turnir v pikadu in balinanju. Lani so posneli tudi [predstavitveni film](#), kjer so predstavili svoje dejavnosti in aktivnosti. Imajo tudi sekcijo ročnih del. Sodelovali so v akciji Unicefa - Punčke iz cunj. Klekljarice so sodelovale v dveh projektih. Tudi pri njih se ukvarjajo z upadom članstva. Si prizadevajo za pridobivanje novih članov. So pa premalo seznanjeni z delom ZDUS, a da je to nekoliko tudi njihova lastna krivda. Glede članarine ga je zanimalo, kako je z nakazovanjem ZDUS in PZDU (op. Nika Antolašič sem odgovorila, da le-to poteka skladno s Pravilnikom o urejanju medsebojnih odnosov ZDUS in PZDU in se članarina ZDUS nakaže na ZDUS za PZDU pa na PZDU.).

Elda Pavlin (DU Nova Gorica) je povedala, da imajo podobne aktivnosti in težave. Zadnji dve leti so delali nekoliko manj zaradi covid situacije – manj je bilo telovadbe, plesa, balinanja. Razen programa Starejši za starejše, kjer so delali naprej in obiskovali starejše. Program je za starejše pomemben. Je pa izpostavila, da je težko pridobiti nove prostovoljce. Upajo, da bo covid minil in se bodo spet začeli udeleževati v aktivnostih ter da bo mogoče pridobiti tudi

nove člane. Izobraževanja so izvedli v okviru programa Starejši za starejše, drugih niso imeli. Kako bo z računalniškim opismenjevanjem, ne ve. Pred leti je to na DU že potekalo in se jih je veliko tudi izobraževalo.

Maksimilijan Marc (DU Ajdovščina) je povedal, da so eno večjih DU v pokrajini, tako po članstvu kot programih. V preteklih dveh letih plana ni bilo mogoče v celoti uresničiti (kultura - da, šport - ne vse), Letovanja in počitnikovanja so izvedli, prav tako izlete. Nekatere aktivnosti so zaradi covid in odpovedi udeležbe potekale okrnjeno ali so odpadle. V programu Starejši za starejše so imeli lani srečanje vseh prostovoljcev in poverjenikov te drugih, ki delajo v DU (predsedniki komisij, člani UO). Srečanje je bilo dobro sprejeto in odmevno. Na tem srečanju je poudaril, da so vsi prostovoljci. Program imajo tudi za letos in upa, da bodo uspeli realizirati večino stvari. V zadnjih dveh letih niso sklicali zbora in so zaključene račune potrjevali korespondenčno. Letos bodo imeli zbor, sočasno pa bodo imeli proslavo ob 70. letnici DU. Lani so odprli tudi svojo [spletno stran](#). Članstvo upada in so veliko naredili za pridobivanje novih.

Zlatko Martin Marušič (PZDU Severne primorske) upa, da bodo programi letos izvedeni. Po njegovem izračunu je članstvo upadlo za cca 1%. Ugotavlja, da obstaja veliko interesnih društev in klubov, kamor se upokojenci vključujejo. Meni, da je problem tudi psihološki gledano na finančni vidik. Ko se starejši upokoji in prejme odmero pokojnine z nizkim izračunom, se ga težko prepriča naj se včlani v društvo in je potrebno počakati nekaj let, da se takšno stanje sprejme. Vodstvu ZDUS se je zahvalil za to srečanje in vsem, ki so se ga udeležili.

Jožica Puhar se je vsem zahvalila za udeležbo, podatke in informacije. Grenak priokus pa ima, saj je v PZDU veliko DU in se niso mogli vsi vključiti. Upa, da se bodo vključevali tudi v naslednje postopke s področja izobraževanje in tudi drugje. Veseli se tudi naslednjega srečanja in sodelovanja.

Vera Pečnik je povedala, da Primorska nikoli ne razočara in se je vsem zahvalila. Ugotavlja pa, da ko so se sami vključevali v društva, teh ni bilo toliko kot danes. Zahvalila se je tudi za delo na programu Starejši za starejše.

Janez Sušnik se je vsem zahvalil za udeležbo. Meni, da je ta oblika srečanj priložna tudi za prihodnje, ne glede na to, da se pričakuje boljše situacijo. Ko bodo vsi tehnično opremljeni in usposobljeni, se bomo tako srečevali in sproti reševali izzive. Predsednik PZDU je zelo dejaven in je dobra povezava med ZDUS in DU. Smo heterogena civilna družba in se vključujemo na različna področja. Posveti so koristni in kadarkoli bo pobuda za tako srečanje, se bomo na to tud vedno odzvali.

Trajanje posvetovanja: 1:38:00

Po avdio-video zapisu pripravila:

Nika Antolašič

Tajnik ZDUS

